

Dokument nr. 15:7.

(1997-98)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar.

Spørsmål nr. 53 - 65.

22. - 30. januar 1998.

Innhold

Spørsmål	Side
53. Fra stortingsrepresentant Aud Blattmann, vedr. de norske klimagassutslippene, besvart av miljøvernministeren	3
54. Fra stortingsrepresentant Inge Myrvoll, vedr. kapasitetsproblemer på Widerøes kortbanenett på Helgeland og på Vestlandet, besvart av samferdselsministeren	4
55. Fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland, vedr. giftstoffene krom, arsen og kobber, besvart av miljøvernministeren	7
56. Fra stortingsrepresentant Anneliese Dørum, vedr. høreapparatet Cochlea Implantat (CI), besvart av kirke-, utdannings- og forskningsministeren	8
57. Fra stortingsrepresentant Grethe G. Fossum, vedr. asylsaker, besvart av justisministeren	9
58. Fra stortingsrepresentant Rolf Terje Klungland, vedr. utbygging av eldreomsorgen i Vest-Agder, besvart av sosialministeren	9
59. Fra stortingsrepresentant Grete Knudsen, vedr. trakassering og overgrep mot homofile, besvart av utviklings- og menneskerettighetsministeren	10
60. Fra stortingsrepresentant Inge Lønning, vedr. videregående opplæring, besvart av kirke-, utdannings- og forskningsministeren	11
61. Fra stortingsrepresentant Ågot Valle, vedr. ungdom og uførepensjon, besvart av sosialministeren	12
62. Fra stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo, vedr. mammografiscreening, besvart av helseministeren	13
63. Fra stortingsrepresentant Torstein Rudihagen, vedr. reguleringsplan for ny rv. 35 gjennom Lunner kommune, besvart av samferdselsministeren ..	14
64. Fra stortingsrepresentant Rolf Terje Klungland, vedr. leteboring i Skagerrakområdet, besvart av olje- og energiministeren	14
65. Fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland, vedr. bemanningen på Andøya Flystasjon, besvart av forsvarsministeren	15

Dokument nr. 15:7.

(1997–98)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar.

Spørsmål nr. 53.

Innlevert 22. januar 1998 av stortingsrepresentant Aud Blattmann.

Besvart 30. januar 1998 av miljøvernminister Guro Fjellanger.

Spørsmål:

«Ifølge miljøvernministeren vil de norske klimagassutslippene øke med om lag 18 prosent fra 1995 til år 2010 dersom ikke nye tiltak iverksettes. For å oppfylle Norges forpliktelser i Kyoto-avtalen må Norge derfor redusere utslippene med omlag 10 millioner tonn CO₂-ekvivalenter. Hvilke forutsetninger ligger til grunn for framskrivningen som viser 18 prosent vekst i de norske utslippene av klimagasser? I hvilken grad er det f.eks. tatt hensyn til reduksjonene i utslippene av metan fra søppeldeponier og effekten av de frivillige avtalene med industrien, og i hvilken grad er oppfølgingen av Miljøsok innarbeidet i referansebanen? Så langt det er mulig ber jeg om at betydningen av de ulike forutsetningene for referansebanen tallfestes.»

Begrunnelse:

I henhold til Kyoto-avtalen avtalen kan Norge øke utslippene av klimagasser med en prosent i forhold til 1990-nivå innen perioden 2008-2012. Ifølge statssekretær i Miljøverndepartementet, Jesper Simonsen, vil regjeringen imidlertid gå lenger i arbeidet med å redusere norske utslipp av klimagasser enn Kyoto-avtalen krever. Regjeringen skal foreslå tiltak som vil redusere klimagassutslippene ytterligere en prosent, og reduksjonen skal gjennomføres fem år raskere enn Norge har forpliktet seg til.

Det er allerede i dag satt i gang mange tiltak for å redusere de norske utslippene av klimagasser. Ett eksempel er den frivillige avtalen som ble inngått mellom aluminiumsindustrien og Miljøverndepartementet 9.6.97 om reduksjoner av klimagassutslipp. Bransjens utslipp skal reduseres med 55 prosent per tonn aluminium innen utløpet av år 2005 sammen-

liknet med 1990-nivå. Dette tilsvarer 2,2 millioner tonn CO₂-ekvivalenter. Ifølge Cicero er det imidlertid uklart hvor mye av denne reduksjonen som er blitt forskuttert i framskrivningene av de norske klimagassutslippene.

Det er derfor grunn til å tro at en slik usikkerhet er knyttet til igangsatte tiltak også på andre områder, som for eksempel når det gjelder avfallshåndtering og tiltak på sokkelen.

Usikkerheten rundt hvilke planlagte og igangsatte tiltak som er forskuttert i framskrivningene gjør det vanskelig å vurdere hvilke og hvor mange nye tiltak som må iverksettes for å oppfylle de norske forpliktelsene i Kyoto-avtalen og for eventuelt å gå lenger enn avtalen krever, slik regjeringen har signalisert at den ønsker å gjøre.

Svar:

Den referansebanen det refereres til er gitt i Norges rapportering i henhold til Klimakonvensjonen fra april 1997, med utgangspunkt i de framskrivningene som ble presentert i den forrige regjeringens langtidsprogram for 1998-2001. Referansebanen beskriver forventet utslippsutvikling ved en videreføring av dagens virkemiddelbruk. For perioden fra 1990 til 2010 forventes de norske klimagassutslippene å stige med 18 prosent i denne referansebanen. For energirelaterte utslipp utenom petroleumsvirksomheten og gasskraft er denne framskrivningen i hovedsak basert på makroøkonomiske modellberegninger. Forutsetningene om vekst i BNP, realrentenivå, oljepris m.m. er basert på Referansealternativet i Langtidsprogrammet 1998-2001. Mht. gasskraftverk ble utslippene fra de to planlagte kraftverkene lagt inn i framskrivningen. Framskrivningene for de øvrige

utslippene er i stor grad basert på bransjespesifikk informasjon.

For aluminiumsindustrien inkluderer referansebanen de reduksjonstiltakene som er gjennomført eller vedtatt før april 1997. Etter dette inngikk aluminiumsindustrien og Miljøverndepartementet en avtale om utslippsreduksjoner som tar utgangspunkt i utslippet fra 1990. Oppfyllelse av avtalen vil således omfatte både tiltak som var gjennomført før april 1997 og senere tiltak som gjennomføres i tiden frem til 2005. Over halvparten av den reduksjonen som ligger inne i avtalen antas allerede å være inkludert i referansebanen. Når det gjelder metan-utslippene fra avfallsdeponier, er det også lagt inn en betydelig reduksjon i disse i referansebanen, tilsvarende omlag 2 mill. tonn CO₂-ekvivalenter. Det er imidlertid stor

usikkerhet knyttet til denne reduksjonen fordi den forutsetter at det gjennomføres tiltak på et betydelig antall fyllplasser. For petroleumsvirksomheten er det lagt inn det som var den mest sannsynlige utviklingen i disse utslippene, der det tas hensyn til den teknologiforbedring som antas å følge av vedtatte planer for nye og eksisterende utbygginger. Ytterligere, ikke vedtatte, teknologiforbedringer som følge av oppfølgingen av MILJØSOK eller liknende er ikke inkludert i referansebanen.

I Stortingsmeldingen om Norges oppfølging av Kyotoprotokollen vil det bli foretatt en ny gjennomgang av referansebanen, samt effekten av de virkemidler og tiltak Regjeringen mener det er nødvendig å gjennomføre for å oppfylle forpliktelsene i protokollen.

Spørsmål nr. 54.

Innlevert 23. januar 1998 av stortingsrepresentant Inge Myrvoll.

Besvart 3. februar 1998 av samferdselsminister Odd Einar Dørum.

Spørsmål:

«Hva har departementet gjort, og hva vil det gjøre, for å følge opp samferdselskomiteens merknader i Budsjett-innst. S. nr. 13 (1997-98) vedrørende kapasitetsproblemene på Widerøes kortbanenett på Helgeland og på Vestlandet?»

Begrunnelse:

I Budsjett-innst. S. nr. 13 (1997-98) sier flertallet i samferdselskomiteen (medlemmene fra AP, KrF, Senterpartiet, SV og Venstre) følgende:

«Komiteens flertall (...) viser til den anbudskontrakt som er inngått for «kortbanenettet» med Widerøes Flyveselskap. Flertallet er kjent med at det er oppstått kapasitetsproblemer i samband med oljevirksomhet på Helgeland og på Vestlandet.

Flertallet vil henstille til departementet om å komme tilbake (til) dette snarest mulig.»

På denne bakgrunn ber jeg om en oversikt over hva som er gjort og hvilke initiativ som er planlagt for å følge opp dette, herunder tidsplan for det videre arbeidet.

Svar:

Innledningsvis vil jeg vise til svarene på samferdselskomiteens spørsmål 11, 46 og 48 (kopi vedlagt) til St.prp. nr. 1 (1997-98) og dens Tillegg nr. 3. Som det fremgår av dette materialet, se særlig nr. 48, skal det svært lite til av endringer i kravene til forpliktelse til offentlig tjenesteytelse (FOT) før det stilles krav om ny offentliggjøring og som konsekvens av

dette også om ny anbudsutlysning. Samferdselsdepartementets arbeid med å følge opp komiteflertallets merknad tar utgangspunkt i dette overordnede juridiske grunnlaget for anbud i luftfart, herunder også den anbudskontrakt som er inngått med Widerøes Flyveselskap ASA og som gir selskapet enerett til ruteflyging på definerte strekninger omfattet av FOT.

Ut fra dette legges til grunn at det er gjennom de åpne anbudskonkurransene selskapene skal presenteres for de anbudsvilkår som skal danne grunnlag for deres prissetting og dermed også for anbudskontrakten.

Departementet startet høsten 1997 arbeidet med å evaluere gjennomføringen av innværende anbud for kortbanerutene. Arbeidet utføres både av eksterne konsulenter og internt. Det er et viktig mål å avdekke eventuelle forhold som bør forbedres, slik at de kan tas med i neste anbudsutlysning. F.eks. vil departementet vurdere en anbudsutforming som bedre stimulerer til produksjonsjusteringer underveis i kontraktsperioden. Operatøren kan i dag fritt tilpasse produksjonen utover kontraktsfestet minstenivå, en ordning som ble beholdt i anbudssystemet bl.a. fordi departementet betraktet den som en vel fungerende del av rammetilskuddssystemet med Widerøe fra 1990 til våren 1997. Når ordningen med fri tilpasning over kontraktens minstekrav kan bli nødvendig å revurdere til neste anbudsutlysning, henger det sammen med at den ikke lenger ser ut til å fungere godt nok, til tross for at både ordningen og operatøren er den samme som i det tidligere rammetilskuddssystemet.

Departementets hovedarbeid med utformingen av anbudene fra 1.4.2000 må gjøres i 1998, idet kunngjøring anses nødvendig tidlig i 1999. Den såvidt lange tiden fra kunngjøring til iverksettelse som det derved legges opp til, aktualiserer ytterligere behovet for å vurdere anbudsklausuler om produksjonstilpasninger. Departementet vil for øvrig drøfte aktuelle problemstillinger rundt FOT og anbud med de berørte fylkeskommunene i løpet av 1. halvår 1998, slik at lokale myndigheter skal gis god anledning til å komme med innspill.

For inneværende anbudsperiode vil departementet undersøke nærmere hvordan spesielle kapasitetsproblemer eventuelt kan løses innenfor de overordnede rammebetingelsene nevnt innledningsvis i brevet. Det kan her være aktuelt å undersøke muligheter såvel innenfor som utenfor Widerøes enerett, jf. at anbudskontrakten avgrensener eneretten til ruteflyging mellom regionale flyplasser og bestemte steder på stamrutenettet (f.eks. Bodø, Trondheim og Oslo for ruteflyginger fra Brønnøysund). Således er charterflyginger tillatt på strekninger der det er gitt enerett til ruteflyging, og det kan fritt utføres ruteflyginger fra angjeldende regionale lufthavn til steder utenfor anbudets virkeområde. Fornytt kontakt med bl.a. Widerøe's Flyveselskap ASA vil bli tatt med sikte på å drøfte aktuelle muligheter. Arbeidet vil bli utført utover vinteren/våren 1998.

Vedlegg til svar:

Spørsmål 11

Kap. 1310 Flytransport - Ruteopplegg for regionale flyplasser

Etter anbudskontrakt trafikkerer Widerøe's Flyveselskap ASA de regionale flyplassene, og kontrakten har gyldighet til og med 31. mars 2000.

- I løpet av periodene kan det oppstå endrede transportbehov, slik det har skjedd i relasjon til oljeaktivitetene med utgangspunkt i Brønnøysund, der det nå er kapasitetsproblemer. Vil departementet vurdere justeringsforhandlinger for å endre tilbudet slik at det fanger opp endrede behov?

Svar:

Departementet har i anbudsspesifikasjonene på kortbanenettet generelt lagt til grunn en videreføring av flytransportstandarden fra 1996, men med krav om en del forbedringer, bl.a. i form av kapasitetsøkning i noen av ruteområdene for å ta høyde for trafikvekst i anbudsperioden som utløper 31. mars 2000. Bl.a. fører kapasitetskravene for anbudsområdene på Helgeland og i Nord-Trøndelag til om lag 10 pst. økning i setetallet på rutene sørover fra disse regionene, sammenliknet med ruteprogrammet før iverksettelsen av anbudet.

Ved evt. endrede kravspesifikasjoner vil det normalt kreves ny anbudsutlysning for de berørte rute-

områdene. Dette kreves etter gjeldende anbudsregelverk, slik at alle interesserte flyselskaper skal ha adgang til på like vilkår å delta i anbudskonkurranse basert på de krav myndighetene til enhver tid setter. I og med at de ordinære anbudsperiodene er såvidt korte som tre år, vil departementet forholde seg til disse når det gjelder tidspunkt for kunngjøring av nye kravspesifikasjoner til flyrutene.

Anbudsoperatøren, her Widerøe's Flyveselskap ASA, kan fritt utvide rutetilbudet utover det selskapet er forpliktet til etter anbudet. Departementet ser det naturlig at selskapene på anbudsrutene, på samme måte som det synes vanlig på flyrutenettet ellers, legger vekt på å være kundeorienterte ved å ha et løpende og nært samarbeid med lokale myndigheter, næringsliv og andre viktige flyrutebrukere, for å gi et rutetilbud som er best mulig tilpasset publikums behov.

Departementet er for øvrig gjort kjent med at det på Helgeland foreligger planer om chartertransporter i regi av oljeselskapene. Slike løsninger kan etter departementets syn være gunstige som supplement til de ordinære flyrutene og bidra til et samlet sett bedre tilbud til det flyreisende publikum og eventuelt også fremme kundeorientert adferd hos ruteoperatøren.

Spørsmål 46

Ruteopplegg for de regionale flyplasser - Oppfølging av svar på spørsmål 11

I svaret fra departementet heter det at det normalt kreves ny anbudsutlysning ved endrede kravsspesifikasjoner.

- Innebærer det at opplegget er fastlåst i anbudsperioden uansett endrede forhold?

- Er dette normalt for anbud? Det bes oversendt dokumentasjon på at så er tilfelle.

Svar:

Reglene om forpliktelse til offentlig tjenesteytelse (FOT) og anbud er nedfelt i forskrift 15. juli 1994 nr 691 om gjennomføring og håndheving av EØS-avtalen på luftfartens område § 1 nr 4, Rådsforordning (EØF) 2408/92 om EF-luftfartsselskapers adgang til flyruter innenfor Fellesskapet artikkel 4, samt i forskrift 15. april 1994 nr 256 om gjennomføring av anbud i forbindelse med forpliktelse til offentlig tjenesteytelse.

FOT og anbud er unntak fra hovedregelen om fri markedsadgang. På samme måte er regelen om at det kan ytes støtte til drift av anbudsruiter, et unntak fra prinsippet om forbud mot statsstøtte. Spørsmålet om hvorvidt endrede kravspesifikasjoner utløser krav om ny anbudsrunder må vurderes i lys av dette konkrete regelverket, og det er derfor begrenset hvilken rettleiding en kan få fra fortolkningen av annet anbudsregelverk. EØS-reglene om FOT og anbud er forholdsvis nytt, og etter det Samferdselsdeparte-

mentet er kjent med foreligger det ikke rettspraksis som belyser denne problemstillingen nærmere.

Regelverket sier ikke spesifikt hvilke muligheter partene har til å forandre avtalen i kontraksperioden, men det er presisert fra regelutsteders side at reglene må tolkes strengt og utfra formålene om fri og rettferdig konkurranse. Endringer i FOT-krav og kompensasjonsbeløp i kontraksperioden vil kunne uthule formålet med reglene. Dette betyr at det er en grense for hvor omfattende endringer det kan gjøres i kontrakten i anbudsperioden når det gjelder transportvolum og kompensasjonbeløp før krav om ny anbudsutlysning utløses. Det er vanskelig å si eksakt hvor denne grensen går, men man kan si noe om hvilke prinsipper som må ligge til grunn for vurderingen.

Anbudskontraktene som er inngått er minimumskontrakter. Det betyr at operatøren står fritt til å øke produksjonen på forretningsmessig grunnlag.

Departementet har lagt til grunn at det kan gjøres mindre justeringer i ruteopplegg mv, særlig i de tilfeller hvor kontrakten er omfattende, uten at det er nødvendig med nytt tilbud. Slike tilpasninger har f.eks. vært gjort i Finnmark.

Departementet har videre lagt til grunn at det er mindre problematisk å godta endringer i ruteopplegg enn å godta endringer som medfører krav om ekstra kompensasjon. Valg av anbydere skjer på bakgrunn av kompensasjonsbeløp. Det skal derfor svært mye til for å endre kontrakten på dette punktet.

Det selskapet som utfører ruteflyging på basis av en anbudskontrakt har enerett til å utøve trafikken. Av den grunn er det også vanskelig å utlyse tilbud som kommer i konflikt med eksisterende anbudsrettigheter uten at operatøren kan hevde at det foreligger kontraktsbrudd.

Spørsmål 48

Tilleggsspørsmål til spørsmål 46 - Ruteopplegg for de regionale flyplasser.

- Det savnes dokumentasjon på at det ikke er mulig å foreta justeringer av rutetilbud som kan få økonomiske konsekvenser uten å måtte utlyse nytt tilbud.

Svar:

Som redegjort for i svaret til spørsmål 46, vil spørsmålet om hvor store justeringer som kan gjøres i anbudskontrakter i anbudsperioden måtte avgjøres ut fra en helhetlig juridisk vurdering av det regelverket som gjelder på området. Som nevnt foreligger det ikke rettspraksis som kan gi veiledning til en slik vurdering.

Samferdselsdepartementet har tatt utgangspunkt i følgende regelverk og retningslinjer:

- EØS-avtalens regler om luftfart, gjennomført i norsk rett ved forskrift 15. juli 1994 nr 691 om gjen-

nomføring av EØS-avtalen på luftfartens område (vedlegg 1), særlig forskriftens § 1 nr 4, Rådsforordning (EØF) 2408/92 om EF-luftfartsselskapers adgang til flyruter innenfor Fellesskapet artikkel 4 (vedlegg 2). Artikkel 4 bør imidlertid også forstås i lys av luftfartsregelverket forøvrig, bl.a. reglene om fri prissetting og fri markedsadgang.

- Forskrift 15. april 1994 nr 256 om gjennomføring av tilbud i forbindelse med forpliktelse til offentlig tjenesteytelse (vedlegg 3). Forskriften bygger på statlig innkjøpsregelverk for øvrig.

- EØS-avtalens artikkel 1, nr 2 c) om fri bevegelighet for tjenester (vedlegg 4).

- EØS-avtalens del IV, kapittel 2 om statsstøtte (vedlegg 5).

- EU-kommisjonens retningslinjer om statsstøtte i luftfartssektoren, særlig kapittel III (vedlegg 6).

Ovennevnte regelverk følger vedlagt.

For detaljert gjennomgang av EØS-avtalens rettsakter vises for øvrig til Særskilt vedlegg nr 2, bind 10, til St prp nr 100 (1991-92) og Særskilt vedlegg nr 2, bind 10A, til St prp nr 40 (1993-94).

Samferdselsdepartementet vil påpeke at en i forbindelse med planlegging og gjennomføring av anbudsprosessen for kortbanenettet var i nær kontakt med EFTAs overvåkingsorgan for å sikre et best mulig opplegg innenfor regelverkets rammer. Det understrekes at ESA i denne prosessen har lagt stor vekt på at reglene om FOT og tilbud ikke skal utnyttes på en slik måte at de kommer i konflikt med hovedreglene om fri markedsadgang og statsstøtte.

Selv om det ikke foreligger rettspraksis på området, finnes det praksis som viser hvilke endringer i FOT-krav som foranlediger ny offentliggjøring i Official Journal (se vedleggene 7-10). Som det framgår av dette materialet, er det svært lite som skal til før det stilles krav om ny offentliggjøring. Konsekvensen av dette er at det er svært lite som skal til før det stilles krav om ny anbudsutlysning. Dette må legges til grunn i vår sammenheng.

Med dette legger departementet til grunn at det er gjennom de åpne anbudskonkurransene en ivaretar hensynet til å sikre selskapene like vilkår for prissetting av produksjonen på FOT-ruter, slik det for innværende kontraksperiode (1. april 1997 - 31. mars 2000) er gjort i og med anbudsinvitasjonen «Regionale ruteflyginger i Norge» av juni 1996.

Samferdselsdepartementet forbereder nå neste anbudsutlysning for de regionale flyrutene. I denne forbindelse vil det bli vurdert i hvilken utstrekning det som en del av FOT-kravene og dermed i selve anbudsutlysningen kan imtas vilkår for myndighetsbestemte produksjonstilpasninger underveis i kontraksperioden, dvs i tillegg til den handlefrihet operatøren alltid har til å utvide produksjonen på forretningsmessig grunnlag. Selskapene vil da forutsetningsvis gis like vilkår for å prissette slike tilpasninger ved at dette inngår som en del av tilbudene.

Spørsmål nr. 55.

Innlevert 23. januar 1998 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland.

Besvart 2. februar 1998 av miljøvernminister Guro Fjellanger.

Spørsmål:

«Trykkimpregnerte materialer som bl.a brukes i flere kommunale bygninger og lekeapparater inneholder giftstoffene krom, arsen og kobber. Det kan forekomme lokale avsig av arsen i jorden rundt denne typen materialer. Unger som får i seg for mye av denne jorden kan få helseskader. I Danmark er all bruk av denne typen materiale forbudt. Vil statsråden sørge for at det blir foretatt en faglig vurdering av helsefarene ved bruk av dette materialet og eventuelt foreslå et forbud på linje med Danmark?»

Svar:

Det er et viktig spørsmål representanten Langeland stiller. Kobber, krom og arsen er giftig, og kan forårsake skader både på helse og miljø. I impregnerte trematerialer er det vanlige at alle tre stoffene forekommer samtidig (CCA-behandlet trevirke). Forskerne har lenge vært klar over faren for at stoffene kan lekke ut i miljøet ved kontakt med fuktighet. Men utlekkingen har hittil vært antatt å være relativt beskjeden, i mengder som ikke skulle medføre helsefare. Nye undersøkelser, som den medieomtalte undersøkelsen av lekeplasser i Trondheim, har vist at utlekkingen er høyere enn tidligere antatt. På den annen side er det grunn til å tro at nivåene varierer med lokale forhold. Vi vil foreta en gjennomgang av de siste funnene, og vurdere om det er behov for flere undersøkelser.

Når det gjelder lekeplassutstyr er regelen klar. Forskrift om lekeplassutstyr fra 1996, som forvaltes av Barne- og familiedepartementet og Miljøverndepartementet, bestemmer at lekeplassutstyr ikke skal inneholde, avgi eller danne stoffer eller produkter som er klassifisert som helsefarlige i en slik konsentrasjon eller form at de kan medføre helsefare for barn eller andre. Statens forurensningstilsyn har utarbeidet veiledende normer for forurenset jord ved følsom arealbruk, noe som bl.a. vil gjelde barnehager. Trykkimpregnet materiale som kan avgi stoffer i mengder som overskrider disse normene, bør ikke benyttes i lekeplassutstyr. Vi vil sørge for at regelverk, normer og praktiske tiltak blir bedre kjent. Statens forurensningstilsyn er i ferd med å utarbeide informasjon som blir sendt til alle kommuner. Videre

mener jeg vi må se nærmere på om vi har gjort det som er nødvendig for at disse reglene virker i praksis. Vi må være sikre på at barn blir beskyttet mot gift på lekeplassen. Ut fra et føre var-prinsipp er det viktig med en sikkerhetsmargin som gir beskyttelse også for særlig sårbare grupper slik som barn.

Impregnerte trematerialer har et bredt bruksområde, og miljøvernmyndighetene har under vurdering mer generelle virkemidler overfor CCA-behandlet trevirke. Dette er en del av arbeidet for å nå overordnede miljøvernpolitiske mål om at de samlede tilførselene til miljøet av stoffer som bl.a. krom, arsen og kobber skal reduseres vesentlig. I Norge har vi foreløpig ikke gått inn for et generelt forbud mot impregnert trevirke. Vi satser på en sammensatt virkemiddelbruk, som bl.a. skal sikre at trevirke ikke inneholder konsentrasjoner av disse stoffene som kan medføre helsefare. Vi følger imidlertid nøye med i saken om det danske forbudet mot bruk av arsen i impregnert trevirke, som nylig ble notifisert i EU. Europakommisjonen har varslet at forbudet vil være i strid med Romatraktaten, men den danske regjeringen vil likevel innføre det. Danskene har gjort urovekkende funn av arsen i grunnvannet, og har et særskilt behov for å beskytte dette som drikkevannressurs.

Blant de virkemidlene miljøvernmyndighetene vurderer er en mengdegradert avgift på trevirke som er impregnert med kobber, krom og arsen, for å dreie forbruket over til mindre skadelige impregneringsmidler eller helt andre typer materialer. Miljøvernmyndighetene, i samarbeid med Kommunal- og Regionaldepartementet, planlegger også en bred satsning på mer miljøeffektive bygg. Det å redusere bruken av helse- og miljøfarlige kjemikalier i byggmassen blir ett av de viktige elementene i dette. Andre tiltak som har prioritet er bedre avfallssystemer for bygge- og rivningsavfall, herunder en vurdering av om impregnert trevirkeavfall bør behandles som spesialavfall.

De nye funnene fra Trondheim illustrerer at arbeid for å øke kunnskapen om skadelige effekter av helse- og miljøfarlige stoffer må ha høy prioritet. Samtidig er det en påminnelse om at føre var-prinsippet må være førende på dette området, særlig når det gjelder å gi sårbare grupper slik som barn tilstrekkelig beskyttelse.

Spørsmål nr. 56.

Innlevert 26. januar 1998 av stortingsrepresentant Anneliese Dørum.

Besvart 3. februar 1998 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Jon Lilletun.

Spørsmål:

«Ny teknologi gjør det mulig å operere inn et avansert høreapparat - et Cochlea Implantat (CI) - i det indre øret. Dette representerer etter manges mening et viktig medisinsk fremskritt, som i kombinasjon med pedagogisk oppfølging vil gjøre det lettere for barna å lære norsk. Vil statsråden sørge for at foreldre til døve småbarn får allsidig og nøktern informasjon om CI og medvirke til at det gis støtte og pedagogisk oppfølging til de som velger en slik løsning?»

Svar:

Cochlea Implantat innebærer at det gjøres et operativt inngrep inn til det indre øret. På verdensbasis har ca 16.500 personer nå CI, derav ca 6 500 barn. Første operasjon på voksne skjedde i 1957, og i 1980 første gang på barn; en 9-årig gutt, født døv. Tendensen er at stadig yngre barn opereres, og den yngste som hittil er operert er opplyst å være 1/2 år gammel.

Den første operasjonen i Norge skjedde i 1986, på en voksen døvblitt person. Etter det jeg har fått opplyst, er så langt 27 barn operert, derav 17 født døve.

Fra medisinsk hold opplyses det at resultatet blir best dersom en opererer kort tid etter at en er blitt døv. Pasientene må deretter gjennom en omfattende opptrening, der de lærer å tolke lydinntrykkene. En kan kort si at de som har nytte av operasjonen vanligvis blir å regne som sterkt tunghørte eller tunghørte. Uten å ha sitt CI-apparat tilkoblet, er de døve som før operasjonen. Dette er et felt under utvikling. Det har hittil ikke vært forsket så mye på langtidseffekter av cochleaoperasjoner.

Det er grunnleggende at foreldrene selv får bestemme om barnet skal opereres, og det er en grunnleggende forutsetning at foreldrene får allsidig og nøktern informasjon. Seks av de statlige spesialpedagogiske kompetansesentrene arbeider med målgruppen hørselshemmede. Styret for de landsdekkende statlige spesialpedagogiske kompetansesentra har utarbeidet en strategisk plan for hørselssektoren,

der bl.a. pedagogiske tilbud til barn, unge og voksne med CI er et prioritert område.

Det er en helt klar og uttalt holdning at sentrene skal gi saklig, relevant og nøytral informasjon til foreldre som søker råd. Foreldre og barn har rett til støtte og respekt uansett valg. De statlige spesialpedagogiske kompetansesentrene for hørselshemmede skal gi individuelt tilrettelagt opplæring ut fra den enkeltes forutsetninger og behov. Kompetansesentrene Skådalen og Briskeby har ansvaret for pedagogisk spisskompetanse på feltet og vil ha ansvar for å spre denne kompetansen til de andre sentrene.

Cochlea Implantat innebærer et operativt inngrep der det er behov for pedagogisk oppfølging. Sentrene arbeider således i nært samarbeid med Rikshospitalet, som foretar slike operasjoner. Rikshospitalet har en hovedrolle i arbeidet med informasjon til foreldre og barn.

Styret for de landsdekkende statlige spesialpedagogiske kompetansesentra har satt i gang et arbeid med å se på ulike forhold knyttet til pedagogiske oppfølgingstilbud for CI-opererte. I den forbindelse ble det nedsatt en arbeidsgruppe 07.01.98. Departementet har nå bedt styret intensivere dette arbeidet. Det er av største betydning å se CI i et helhetlig perspektiv.

Det er forøvrig av stor betydning at CI settes på dagsorden innen det audiopedagogiske fagfeltet i Norge. Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet støttet i den anledning en todagers konferanse 20. - 21.11.97, arrangert av Norsk Audiopedagogisk Forening. Tema for konferansen var Cochlea Implantat (CI) på hørselshemmede barn og målet var å gi deltakerne økt kunnskap om CI og de utfordringer det fører med seg og drøfte CI ut fra et helhetlig perspektiv. Under konferansen ble såvel medisinske og tekniske, som pedagogiske, psykologiske, kulturelle, sosiale og etiske spørsmål tatt opp til drøfting. I løpet av februar d.å. vil departementet få en skriftlig sammenfatning av drøftingene på konferansen, med særlig fokus på å belyse pedagogiske utfordringer knyttet til CI.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet vil følge den videre utviklingen i nær dialog med Styret for de landsdekkende statlige spesialpedagogiske kompetansesentra.

Spørsmål nr. 57.

Innlevert 28. januar 1998 av stortingsrepresentant Grethe G. Fossum.

Besvart 30. januar 1998 av justisminister Aud-Inger Aure.

Spørsmål:

«På oppfordring fra tidligere justisminister Grete Faresmo gikk seks familier ut av kirkeasyl i 1996. Felles for disse familiene var at alle hadde sittet lenge i kirkeasyl og alle hadde barn.

En av familiene, Salih Hyseni, har nå fått oppholdstillatelse. En familie er sendt ut av landet, og de fire andre familiene venter på svar fra justisministeren.

Disse familiene er Agin Alija, sk.nr. 92031089, familien Luta, sk.nr. 92021140, familien Sadikaj, sk.nr. 94032094 og familien Arslan Bucvic, sk. nr. 93036962-2.

Det er etter min mening urimelig om ikke disse familiene også skulle få samme behandling som Salih Hyseni og hans familie. Vil justisministeren vurdere disse sakene på en positiv måte, og slik at det snarlig foreligger et svar for disse familiene som har ventet utrolig lenge?»

Svar:

I brevet fra stortingsrepresentant Grethe G. Fossum bes det om at navngitte familier gis opphold fordi de skal ha ventet lenge på svar. Jeg finner ikke grunn til å gå nærmere inn i forhold knyttet til enkeltsakene til disse familiene. Når det gjelder familien som er innvilget oppholdstillatelse, vil jeg vise til at det der ble foretatt en helhetsvurdering med særlig vekt på helmessige forhold hos et av barna.

Jeg er klar over at det for tiden er en del personer som har oppholdt seg her i landet relativt lenge uten at retur til hjemlandet har latt seg gjennomføre. Departementet arbeider nå med problemstillinger knyttet til denne situasjonen. Jeg vil imidlertid ikke foregripe utfallet av dette arbeidet, men viser til at arbeidet med dette er prioritert.

Spørsmål nr. 58.

Innlevert 28. januar 1998 av stortingsrepresentant Rolf Terje Klungland.

Besvart 4. februar 1998 av sosialminister Magnhild Meltveit Kleppa.

Spørsmål:

«Arbeiderpartiet la våren 1997 frem en plan for å bedre eldreomsorgen. Forutsetningen for denne planen var at den skulle fullfinansieres og dermed ikke belaste kommuneøkonomien. I Vest-Agder er det nå et slikt press på byggemarkedet at refusjonen fra staten ikke dekker opp kostnadene for utbygging av eldreomsorgen. Hva vil regjeringen gjøre dersom det viser seg at signalene om fullfinansiering ikke holder mål?»

Svar:

I handlingsplanen for eldreomsorga, som Stortinget har vedteke, vil kommunane få dekt utgifter opp til 740 000 kroner for omsorgsbustader og 830 000 kroner for sjukeheimplassar gjennom ordninga med oppstartingstilskot og eit eige tilskot til å dekke utgifter til renter og avdrag på lån. Satsane er sette med utgangspunkt i gjennomsnittskostnader for prosjekt som har fått tilskot frå Husbanken i 1996. Dette

var utgangspunktet for kostnadsrekninga i handlingsplanen. Vi veit at det er stor variasjon i byggekostnadene frå kommune til kommune for slike prosjekt. Når det er sett ei øvre grense for dei utgiftene kommunane får dekte, er det for at staten skal ha ein viss kontroll med byggekostnadene, og samstundes sikre at prosjekta har ein god, men nøktern standard og kvalitet.

Etter det eg har fått opplyst, er den situasjonen representanten Klungland viser til i Vest-Agder ikkje representativ for heile landet, sjølv om byggekostnadene enkelte stader er under press. Utviklinga i byggekostnadene må derfor følgjast nøye framover. Dersom kostnadene stig til eit nivå som gjer at omsorgsbustader og sjukeheimplassar blir svært dyre å byggje i høve til dei statlege tilskotsordningane, vil det kunne innebære at kvaliteten og standarden på prosjekta går ned. Skulle dette skje, må ein sjå på tilskotssatsane på nytt. Dette er og ei sak som vil bli vurdert i samband med dei årlege budsjettframlegga til Stortinget.

Spørsmål nr. 59.

Innlevert 28. januar 1998 av stortingsrepresentant Grete Knudsen.

Besvart 6. februar 1998 av utviklings- og menneskerettighetsminister Hilde Frafjord Johnson.

Spørsmål:

«Homofile er mange steder i verden utsatt for trakassering og overgrep. Også i Norge er det organisasjoner og personer som skaper grobunn for diskriminering på grunnlag av seksuell legning og samlivsform. Hvorfor nevnte verken utenriksministeren eller statsråden for menneskerettigheter homofiles situasjon i sine lange redegjørelser når spørsmål knyttet til menneskerettighetene sies å stå høyt på Regjeringens dagsorden?»

Svar:

Under henvisning til ditt spørsmål datert 28.01.98 om manglende omtale av homofiles situasjon i redegjørelsene som utenriksministeren og jeg holdt den 22. fm., vil jeg gjerne få lov til å svare på vegne av statsministeren.

Som du utvilsomt registrerte, slo utenriksministeren fast vektleggingen av menneskerettighetene i norsk utenrikspolitikk. I min redegjørelse om Regjeringens arbeid med menneskerettighetene ble fokus satt på valg av virkemidler for å bedre menneskerettighetssituasjonen internasjonalt, - fremfor å foreta en beskrivelse av menneskerettighetsbrudd og overgrep i ulike land. En redegjørelse av sistnevnte type, med en gjennomgang av overgrep mot ulike grupper og en beskrivelse av undertrykkelsens karakter og omfang ville by på betydelige avgrensingsproblemer. Som kjent er menneskerettighetsbruddene mot mange ulike grupper svært omfattende internasjonalt. Derfor ble heller ingen grupper nevnt spesielt.

De redegjørelsene om menneskerettighetspoli-

tikken som daværende utenriks-, handels- og bistandsministre holdt i Stortinget i oktober 1996 tok ikke opp de homofiles situasjon og diskriminering mot homofile. På samme måte fant heller ikke jeg det naturlig å ta opp de homofiles situasjon særskilt. Det er ikke tvil om at homofile mange steder i verden utsettes for trakassering og overgrep. Dette er også grunnen til at forfølgelse på grunnlag av homofil legning nå er tatt inn som et eget kriterium i de nye retningslinjene for innvilgelse av asyl som Regjeringen har vedtatt. I redegjørelsen nevnte jeg nettopp denne liberaliseringen og styrkingen av asylretten som ett av eksemplene på de tiltak Regjeringen nå gjennomfører for å bedre respekten for menneskerettighetene i Norge. Denne omtalen av retningslinjene omfattet selvsagt også forfulgte homofile, uten at dette ble fremhevet spesielt.

Jeg er enig i at det i Norge kan være organisasjoner og personer som kan skape grobunn for diskriminering på grunnlag av seksuell legning. Omsorgen og ansvaret for AIDS-syke hører også med i dette bildet. Dette er en utfordring for Regjering og Storting og for oss som samfunn.

Listen over menneskerettighetsutfordringer på hjemmebane er lang. I min redegjørelse nevnte jeg noen av dem. Intensjonen var på ingen måte å gjøre listen fyldestgjørende. Jeg regner med at debatten om menneskerettighetsredegjørelsen tirsdag 10. februar vil gi en fin anledning til å sette fokus på enda flere av de menneskerettighetsutfordringene vi står overfor i vårt eget land. Dette vil være et fremskritt i forhold til den tidligere vektlegging av menneskerettighetsproblemer utelukkende som et internasjonalt fenomen.

Spørsmål nr. 60.

Innlevert 28. januar 1998 av stortingsrepresentant Inge Lønning.

Besvart 3. februar 1998 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Jon Lilletun.

Spørsmål:

«Hva kan departementet gjøre for å sikre at fylkeskommunale ressursentra innenfor videregående opplæring får en organisasjons- og arbeidsform som reduserer faren for at disse ressursentrene får urimelige konkurransefortrinn i forhold til private tilbud?»

Begrunnelse:

Den direkte foranledning for spørsmålet er forholdet mellom Rogaland Kurs- og konferansesenter og private opplæringstilbud i Rogaland, men jeg er kjent med at Konkurransetilsynet også har hatt kritiske synspunkter til forhold i Hordaland. I en situasjon hvor det er all grunn til å regne med en betydelig økning i etterspørselen etter tilbud om videre- og etterutdanning, er det derfor behov for klarere retningslinjer for virksomheten ved fylkeskommunale ressursentre for videregående opplæring. Hvis ikke, kan man fort få en situasjon hvor konkurranseforholdene mellom aktørene i videre- og etterutdanningssektoren er svært ulike, avhengig av om institusjonen er fylkeskommunal eller privat. Det er viktig å unngå en slik situasjon.

Ved siden av tiltak for å hindre faren for «kryss-subsidiering», er det nødvendig at nye retningslinjer fra departementet også sikrer likebehandling mellom ressursentrene og private tilbud når det gjelder andre «konkurransefaktorer», som f.eks.:

- regler om bruk av fylkeskommunale skolars ek-

samensrett til å gi vokselever ved kommersielle tilbud elevstatus istedenfor privatiststatus, - størst mulig likestilling når det gjelder studiestøtte fra Statens Lånekasse,

Svar:

Det spørsmålet du reiser, blir berørt i Buer-utvalgets innstilling, som nylig har vært ute til høring og vil ligge til grunn for en egen stortingsmelding. Denne meldingen er nå under utarbeidelse, og etter planen vil den bli lagt fram for Stortinget våren 1998.

Buer-utvalget peker på at det eksisterer et konkurranseforhold mellom private og offentlige kompetansetilbydere og at det kan være grunn til å se nærmere på dette. Samtidig mener utvalget at det er viktig å etablere en regional infrastruktur som kan utvikle og sikre et nært og kontinuerlig samarbeid mellom alle aktører på tilbudssiden.

En del høringsuttalelser berører også dette forholdet og ber bl a om at det blir utarbeidet retningslinjer som sikrer likebehandling mellom offentlige og private tilbydere innen etter- og videreutdanning.

Departementet arbeider for tiden med å avklare hvilke spørsmål som bør legges fram til drøfting i den varslede stortingsmeldingen. Jeg vil sørge for at det tema du tar opp i ditt brev og problemstillinger knyttet til dette, vil bli omtalt og drøftet i forbindelse med arbeidet med nevnte melding. På nåværende tidspunkt er det derfor ikke mulig å kommentere spørsmålet nærmere.

Spørsmål nr. 61.

Innlevert 28. januar 1998 av stortingsrepresentant Ågot Valle.

Besvart 4. februar 1998 av sosialminister Magnhild Meltveit Kleppa.

Spørsmål:

«Ungdom som blir uføre på grunn av psykiske eller sosiale problem risikerer fra nyttår i år, grunnet endringer i folketrygdloven, å bli vurdert verdige til uførepensjon, men ikke verdige nok til tilleggspensjon. Dette medfører et tap på kr.2 670,- i måneden. Dette tapet vil følge dem gjennom hele livet, med mindre de kommer seg over i ordinært pensjonsgivende arbeid.

Hva vil sosialministeren gjøre for å rette opp den skjevheten man her har fått?»

Begrunnelse:

Ved å stramme inn bestemmelsene i folketrygdloven har vi nå fått en økt forskjellsbehandling. De medisinske vilkårene som tidligere lå til grunn for uførepensjon og tilleggspensjon for unge uføre var tidligere like for alle. Med den endringen som nå foreligger strammes det inn på både de medisinske vilkårene og kravene til dokumentasjon for tilleggspensjon.

Stortinget sa ikke noe spesifikt om hvilke grupper som ikke lenger skulle få tilleggspensjon, men Rikstrygdeverket gir i en melding til trygdekontorene følgende definisjon:

«De grupper som etter dette vil falle ut av garantiordningen, vil være ungdom med kombinerte sosiale og lettere psykiske problemer, rusmiddelmissbruk, alternativ livsstil og lignende, personer i grenselandet mellom sykdom og sosial livsstil.

Det oppfattes som om Rikstrygdeverket i sine retningslinjer nå har foretatt en klar siling av uføre i forhold til hvem som oppfattes som verdige og uverdige.

Konsekvensen av denne graderingen er at de grupper som nå faller utenfor krav til tilleggspensjon ender på sosialkontoret, da det i de fleste tilfeller vil være umulig å leve for et totalt beløp på kr 5 800,- pr. måned.

Hvis man skal følge opp arbeidslinjen, som nå tross alt er vedtatt, må man også kunne gi unge med rusmisbruk, psykiske problemer et verdig liv, hvor de har mulighet til å komme seg tilbake i inntektsgivende og pensjonsgivende arbeid.

Å pålegge svake grupper med psyko-sosiale problemer økonomiske problemer i tillegg gir dem det gjelder tap av verdighet, og bedrer ikke situasjonen.

Svar:

Generelle kommentarer til spørsmålet:

Det er et grunnleggende vilkår for å få rett til uførepensjon at den varig nedsatte inntektsevnen har en medisinsk årsak. Den medisinske lidelsen skal være en vesentlig årsak til at inntektsevnen er nedsatt.

Det er videre et vilkår at vedkommende har gjennomgått hensiktsmessig behandling og attføring for å bedre inntektsevnen. Det stilles skjerpede krav til personer med rusmiddel- eller psykososiale problemer som er under 35 år.

Sosiale problemer gir ikke rett til uførepensjon, og følgelig heller ikke garantert tilleggspensjon, fordi dette ikke er en medisinsk lidelse.

Alvorlige psykiske problemer gir selvfølgelig rett til uførepensjon med garantert tilleggspensjon, dersom inntektsevnen er nedsatt med minst halvparten på grunn av lidelsen. Psykiske problemer særbehandles ikke.

Garantert minste tilleggspensjon ytes til personer som før fylte 26 år blir ufør på grunn av en alvorlig og varig sykdom, skade eller lyte som er klart dokumentert.

Garantert minste tilleggspensjon er ment å være en sikkerhet for personer som er blitt uføre i så ung alder at de ikke har hatt muligheten til å opptjene pensjonspeng.

Merknader til lovendringen i 1997

Forslag om endring av de medisinske vilkårene for garantert minste tilleggspensjon ble lansert i Velferdsmeldingen, og begrunnet med at dagjeldende praksis også omfattet yngre personer med mer diffuse og sammensatte problemer enn det som opprinnelig var forutsatt.

Stortingsflertallet (Ap, H og Frp) var enig i departementets vurdering under behandlingen av velferdsmeldingen.

Forslaget ble fulgt opp i Ot prp nr 8 (1996-97), hvor departementet uttalte:

«Garantiordningen kommer enkelte til gode som ikke har vært forhindret fra å opptjene pensjonspeng ved inntektsgivende arbeid på grunn av en alvorlig medisinsk lidelse. Yngre med mer sammensatte og diffuse problemer har i praksis også fått garantert tilleggspensjon, spesielt i forbindelse med rehabilitering og yrkesrettet attføring...

Ved mindre alvorlige sykdommer og funksjonsnedsettelse kan uførheten ofte overvinnes i ung alder ved utdanning eller yrkesrettet attføring. For lett tilgang til uførepensjon med tilleggspensjon basert på 3,3 tilleggspoeng vil kunne virke lite motiverende for inntektsgivende arbeid.»

Innstramningen i de medisinske vilkårene må også ses i sammenheng med at det samtidig ble innført en frysordning for garantert tilleggspensjon til unge uføre i inntil 10 år (frem til fylte 36). Ved adgang til å være i arbeid uten å miste denne garantien forutsetter en begrenset krets av rettighetshavere.

Forslaget ble vedtatt av flertallet (Ap, H, Frp) i

Stortinget for kort tid siden (28. februar 1997), uten merknader under stortingsbehandlingen.

Konklusjon:

Jeg vil bemerke at forslaget neppe vil få stor betydning i forhold til uførepensjon, men større betydning for rehabiliteringspenger og attføringspenger til bl a rusmiddelmisbrukere og personer med psykososiale problemer.

Regjeringen tar sikte på å gjennomgå uførepensjonsordningen i forbindelse med den bebudede Stortingsmelding om utjevning i levekår.

Spørsmål nr. 62.

Innlevert 29. januar 1998 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo.

Besvart 3. februar 1998 av helseminister Dagfinn Høybråten.

Spørsmål:

«Finnmark mangler i dag et tilbud om mammografiscreening, og størstedelen av befolkningen har i tillegg lang reiseavstand til sykehus for undersøkelse også når funn nødvendiggjør undersøkelse. Konsekvensen blir sen/ underdiagnostisering av brystkreft hos fylkets kvinnelige befolkning, som igjen får behandlingsmessige konsekvenser ved for sent oppdaget kreft. Vil helseministeren bidra til at Finnmark inkluderes i mammografiscreeningen, når den nå skal utvides?»

Svar:

I forbindelse med Stortingets behandling av statsbudsjettet for 1998 ble det vedtatt å styrke kap. 719 post 61 Mammografiscreening med 20 mill. kr og utvide forsøket med fire fylker.

Sosial- og helsedepartementet ba styringsgruppen for prøveprosjektet i brev av 17.12.97 utarbeide et forslag til kriterier og valg av fire nye fylker innen

15. januar 1998. Styringsgruppen fremmet følgende innstilling:

«Etter denne samlede gjennomgang foreslår Styringsgruppen at følgende fire fylker bør starte mammografiscreeningen: Telemark, Aust- og Vest-Agder og Troms. Videre er Styringsgruppen av den oppfatning at Finnmark med kun omlag 6000 kvinner i aldersgruppen 50-69 år, bør integreres i screeningen i Troms fylke. Dette vil uten betydelig kostnadsøkning utnytte kapasiteten ved bruk av en mobil enhet i to fylker med spredt bosetting og lavt folketall.»

Etter at Styringsgruppen fremmet sitt forslag har det kommet etteranmeldte henvendelser fra andre fylker. Departementet vurderer nå innstillingen fra Styringsgruppen og er i løpende dialog med denne når det gjelder de kostnadsmessige og organisatoriske konsekvenser av utvidelsen, herunder også en eventuell tilknytning av Finnmark fylke til prosjektet.

Sosial- og helsedepartementet vil i løpet av kort tid gi en endelig avklaring på hvilke fylker utvidelsen vil omfatte.

Spørsmål nr. 63.

Innlevert 29. januar 1998 av stortingsrepresentant **Torstein Rudihagen.**

Besvart 6. februar 1998 av samferdselsminister **Odd Einar Dørum.**

Spørsmål:

«Miljøverndepartementet vedtok i oktober 1997 ein statleg reguleringsplan for ny rv. 35 gjennom Lunner kommune. I St.prp.nr.1 (1997-98) for Samferdselsdepartementet seiest det at departementet tek sikte på å leggje fram ein eigen bompengeproposisjon for Stortinget etter at det ligg føre planavklaring.

Vil Samferdselsministeren nå følge opp dette snarast råd?»

Begrunnelse:

RV 35 skal byggjast som stamveg frå Hønefoss til Jessheim, og er avgjerande for at Oppland og deler av Buskerud skal kunne gjera seg nytte av flyplas-sutbygginga. Den nye stamvegen vil også fungere som ein ytre ringveg rundt Oslo og vil såleis kunne

fungere som avlastningsveg for trafikken som kjem sørfra. Det er difor viktig å kome i gang så snøgt som mogleg med utbygginga.

Svar:

Eg vil syne til at det no går føre eit omfattande arbeid i denne saka med sikte på ei totalvurdering av heile prosjektet riksveg 35 Lunner - Gardermoen. Ei nærare avklaring av kostnadsspørsmålet inngår som viktig i dette arbeidet. Dette arbeidet er førebels ikkje avslutta.

Eg vil trekkje fram kor viktig det er at dette arbeidet blir gjort på ein tilfredsstillande måte med sikte på å skaffe til veie tilstrekkeleg grunnlag for at Samferdselsdepartementet skal kome med si tilråding til Stortinget om saka. Ikkje minst er det viktig med gode kostnadsberekningar.

Spørsmål nr. 64.

Innlevert 29. januar 1998 av stortingsrepresentant **Rolf Terje Klungland.**

Besvart 4. februar 1998 av olje- og energiminister **Marit Arnstad.**

Spørsmål:

«Oljeselskapene ser på Skagerrakområdet som interessant i forhold til leteboring etter gass og olje. Da Stortinget behandlet dette spørsmålet vedtok Stortinget at man skulle utrede alle miljøkonsekvensene av å åpne for leteboring. Hvor langt har denne utredningen kommet, og når mener statsråden at resultatene av dette arbeidet kan legges frem?»

Svar:

Regjeringen Brundtland foreslo i St. meld 26 (1993 - 94) om utfordringer og perspektiver for petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen at en del av Skagerrak skulle gjøres tilgjengelig for letevirksomhet. Et stortingsflertall sluttet seg til dette i forbindelse med behandlingen, jvf. innst. S. nr. 180 (1993 - 94).

En forutsetning for Stortingets vedtak var at re-

gjeringen skulle foreta en vurdering av kjemikali-utslippene som følge av leteboringene og eventuell utvinning, og mulige konsekvenser av dette ut i fra tilgjengelig kunnskap. Endelig beslutning om prøveboring skulle utsettes inntil utredningen er gjennomført og vurdert av regjeringen.

Departementet har satt ut et oppdrag til Kjemisk Institutt ved Universitetet i Bergen. Rapporten er på det nærmeste avsluttet.

I forbindelse med myndighetsbehandlingen av spørsmålet om leteboring i Skagerrak tok svenske myndigheter kontakt og ønsket tilleggsutredninger for mulige konsekvenser for den svenske vestkysten. De svenske tilleggsutredningene er avsluttet. Disse utredningene er samarbeidsprosjekter mellom svenske og norske vitenskapelige institusjoner. Tilleggsutredningene er offentlige.

Det legges opp til en orientering til Stortinget om lete- og konsesjonspolitikken i en melding om petroleumsvirksomheten, som planlegges framlagt våren 1998.

Spørsmål nr. 65.

Innlevert 30. januar 1998 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland.

Besvart 6. februar 1998 av forsvarsminister Dag Jostein Fjærvoll.

Spørsmål:

«Bemanningen og aktiviteten på Andøya Flystasjon skal kuttes og i den forbindelse har stasjonssjefen orientert ordføreren på Andøya. Opplysningene om nedskjæringene er imidlertid unntatt fra offentligheten slik at media, de øvrige politiske partier, og ikke minst befolkningen ikke har tilgang til opplysningene. Hvorfor er omstillingsordren blitt hemmeligholdt, og vil forsvarsministeren raskt bidra til at alternativene i omstillingsprosessen som nu utredes, offentliggjøres?»

Begrunnelse:

Bemanningen og aktiviteten på Andøya Flystasjon skal kuttes og to alternativer for omstilling diskuteres nå innad i forsvaret. Ifølge opplysninger i avisa Andøyposten 29. januar 98, har stasjonssjefen orientert ordføreren i bygda om de to alternativene. Opplysningene er imidlertid unndratt offentlighet. Det er ifølge opplysninger fra media generalinspektøren for Luftforsvaret som har gitt instruks om at omstillingsordren skal være hemmelig. Situasjonen er dermed den at lokalsamfunnet og det politiske miljø på Andøya ikke får tilgang til informasjon som er helt vital når det gjelder bygdas framtid. At forsvaret velger å bare informere ett parti gjennom ordføreren er også prinsipielt uheldig. Dette hemmeligholdet har videre naturlig nok skapt sterke reaksjoner i lokalsamfunnet, og det er vanskelig å se hvorfor slikt hemmelighold er nødvendig. Omstillingen på Andøya vil ha store konsekvenser for hele lokalsamfunnet og det er derfor viktig at det er full åpenhet i denne saken. Det er på denne bakgrunn viktig å få vite om forsvarsministeren vil bidra til at alternativene for omstillingen offentliggjøres slik at hele lokalsamfunnet kan dras med i, og ikke utelukkes fra, den vanskelige omstillingsprosessen.

Svar:

Jeg viser til et spørsmål fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland, vedrørende et lokalt omorganiseringsarbeid ved Andøya flystasjon.

Bakgrunnen for spørsmålet synes å være at representanten Langeland har fått forståelsen av at det mandat som generalinspektøren for Luftforsvaret har gitt primo januar 1998 for omorganisering av Andøya flystasjon, har vært hemmeligholdt.

I forbindelse med den generelle omstillingen i forsvarsgrenen, synes generalinspektøren for Luftforsvaret etter min vurdering å ha gitt de berørte kommuner og fylkeskommuner god og fyldig informasjon. Våren 1997 gjennomførte generalinspektøren for Luftforsvaret bl a en rundreise med besøk til alle underlagte avdelinger, der kommuner og fylkeskommuner også ble invitert og gitt orienteringer. Andøya var også inkludert i dette programmet.

Jeg er selvsagt enig med representanten Langeland i at omorganiseringen av militære enheter, ofte vil ha store konsekvenser for ethvert lokalsamfunn, og at det derfor er viktig at det hersker størst mulig åpenhet og tillit lokalt i forholdet mellom militær enhet og den enkelte kommune. Dette er et ansvar som i denne sammenheng først og fremst påhviler den lokale militære sjef.

At relevante dokumenter i alle omorganiseringsprosesser i Forsvaret generelt er unntatt fra offentlighet, betyr selvsagt ikke et absolutt hemmelighold.

I forhold til den konkrete saken som spørsmålet er direkte relatert til, er jeg gjort kjent med at sjefen for Andøya flystasjon, etter at alle ansatte og deres tillitsvalgte ble orientert, også har gjennomført orienteringer i lokalsamfunnet. Dette gjelder i forhold til Andøy kommune, såvel som i forhold til lokalpressen.

